

EDITO

Prof. Dr. Hans De Witte
Hoogleraar Arbeidspsychologie
Katholieke Universiteit Leuven

“
Hoe
stresserend
was het om
onderzoek te
doen bij de
geïntegreerde
politie?”

In de zomer van 2005 reageerde ik op een aanbesteding om de begeleiding op te nemen van het onderzoek ‘naar de oorzaken en gevolgen van stress en welbevinden bij de geïntegreerde politie’. De resultaten ervan werden onlangs voorgesteld. Het onderzoek heeft in totaal dus bijna 3 jaar in beslag genomen. Persoonlijk vind ik dat het eindresultaat het wachten meer dan waard was. Ik evalueer de realisaties van dit onderzoek immers als erg positief, en dat heeft meerdere redenen.

Het *onderzoeksopzet* was vanaf het begin vrij ambitieus: een erg grote én representatieve steekproef bevragen, en daarbij zowat alle vragen stellen die we relevant vonden voor het heden én de toekomst. Met enige tevredenheid mag ik vaststellen dat dit hoge doel effectief gehaald werd. Nooit voorheen werd zo’n omvangrijke en inhoudelijk rijke dataset opgebouwd. Deze zal toelaten om duidelijke uitspraken te doen over de huidige situatie bij de politie, én tevens om in de toekomst frequente en goed onderbouwde analyses uit te voeren. En wat mij persoonlijk daarbij erg belangrijk lijkt: we zijn erin geslaagd om het onderzoek ruim in te vullen. Meestal kijkt men immers enkel naar de ‘negatieve’ zijde van het werk: stress, spanning, uitputting ... het lijkt wel alsof werk enkel belastend is. In dit onderzoek is expliciet gepoogd om ook de ‘positieve zijde’ in kaart te brengen. Werk brengt immers ook tevredenheid, vervulling en ontplooiingsmogelijkheden met zich mee. Beide zijden in kaart brengen is dan ook essentieel, wanneer we een uitspraak willen doen over de arbeidsbeleving van politiemensen. Daarbij dienen we immers na te gaan welke zijde overweegt: de positieve of de negatieve? Enkel zo ontstaat een realistisch én correct beeld van het werk van politiemensen.

Over de *resultaten* dan. Uit deze grootschalige studie komt immers een vrij volledig en genuanceerd beeld naar voor van de arbeidsbeleving bij de politie, en dit zowel in het algemeen als voor specifieke subgroepen. Daarbij vallen mij twee zaken op. Vooreerst is het werk van politiemensen natuurlijk in zekere mate inspannend, stresserend en uitputtend. Doch deze ‘duistere zijde’ wordt overvleugeld door de positieve kanten van het werk: het werk leidt bij hen ook tot tevredenheid, tot enthousiasme en motivatie. De positieve werkbeleving overweegt tevens ruimschoots op de negatieve, waardoor de eindbalans eenduidig positief is. Als arbeidspsycholoog is dat een situatie die ik alle werkenden toewens. Een tweede vaststelling is dat de meest belastende en meest ontplooiende aspecten van het werk opvallend genoeg niet uniek voorbehouden zijn voor politiemensen. Het aspect dat hun werk uitputtend maakt, is immers werkdruk, en dat is voor de meeste werknemers eveneens het geval. Anderzijds leidt het gebruik van de eigen vaardigheden en capaciteiten bij politiemensen – zoals ook bij werknemers in het algemeen – tot enthousiasme in het werk. Uit het onderzoek komt dus naar voor dat politiemensen wat hun werkbeleving betreft eigenlijk ‘gewone werknemers’ zijn ...

Was het doen van onderzoek bij de politie dus stresserend? Niet echt. Het was soms natuurlijk wel spannend én inspannend. Dat was zeker zo wanneer er iets dreigde mis te lopen (zoals zo vaak het geval is bij het uitvoeren van onderzoek), en wanneer een van de vele deadlines in zicht kwam. Maar daar tegenover stond m.i. een erg geïnspireerd en gedreven team, én resultaten die ons telkens nieuwe inzichten opleverden. De eindbalans is dus ook bij ons, onderzoekers, duidelijk positief. Wat wellicht illustreert dat ook wetenschappers slechts ‘gewone werkenden’ zijn ...